

İLGİLİ KİŞİNİN HAK ARAMA YÖNTEMLERİ

KVKK
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

İLGİLİ KİŞİNİN HAK ARAMA YÖNTEMLERİ

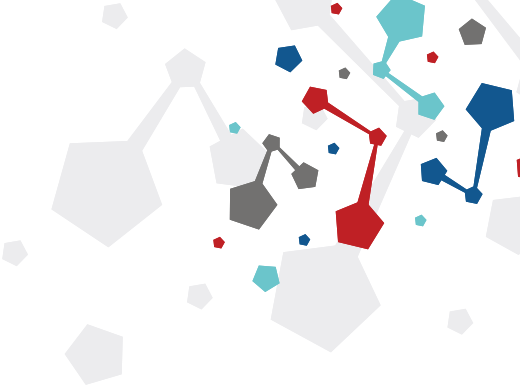
KVKK Yayınları No: 82

Haziran 2025, Ankara

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

Adres: Nasuh Akar Mahallesi
1407. Sokak No: 4 Çankaya/ANKARA

Telefon: 0 312 216 50 00
Web: www.kvkk.gov.tr

KVKK
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

"Bu kitapta yer alan içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün tüm hakları saklıdır."

©Kişisel Verileri Koruma Kurumu

İLGİLİ KİŞİNİN HAK ARAMA YÖNTEMLERİ

6698 sayılı Kanun, ilgili kişilerin bu Kanun'un uygulanmasına ilişkin taleplerini iletebilmeleri ve kişisel verilerine ilişkin haklarını korumaları için birtakım hak arama yöntemleri getirmektedir. Böylelikle ilgili kişiler, kişisel verilerinin korunmasına ilişkin haklarını kullanmak adına doğrudan yargı yoluna başvurmanın yanı sıra 6698 sayılı Kanun'la getirilen diğer hak arama yöntemlerini de kullanabileceklerdir. 6698 sayılı Kanun ile getirilen hak arama yöntemlerinden ilki bu Kanun'un 13. maddesinde düzenlenen veri sorumlusuna başvuru yöntemidir. İkincisi ise 6698 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde düzenlenen Kurul'a şikâyettir.

a. Veri Sorumlusuna Başvuru

6698 sayılı Kanun'un 11. maddesine göre ilgili kişilerin, veri sorumlusuna başvurarak; kendileriyle ilgili kişisel verilerin işlenip işlenmediğini öğrenmek, işlenmişse bunlara ilişkin bilgi talep etmek, kişisel verinin içeriğinin eksik veya yanlış olması halinde bunların düzeltilmesini, hukuka aykırı olması halinde ise silinmesini, yok edilmesini ve buna göre yapılacak işlemlerin kişisel verilerin açıklandığı üçüncü kişilere bildirilmesini ve kişisel verilerin 6698 sayılı Kanun'a aykırı olarak işlenmesi sebebiyle uğranılan zararların giderilmesini talep etme hakları bulunmaktadır.

6698 sayılı Kanun, kişisel verilerin korunması kapsamındaki başvurular için kademeli bir başvuru usulü öngörmüştür. İlgili kişilerin, sahip oldukları hakları kullanabilmeleri için öncelikle veri sorumlusuna başvurmaları zorunludur. Bu yol tüketilmeden Kurul'a şikâyet yoluna gidilemez.

İlgili kişinin talebinin, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç 30 gün içerisinde veri sorumlusu tarafından cevaplandırılması gerekmektedir. Başvurusu reddedilen veya verilen cevabı yetersiz bulan yahut süresinde başvurusuna cevap verilmeyen ilgili kişiler Kurul'a şikâyet hakkını kullanabilecektir.

Ayrıca 6698 sayılı Kanun'da, kişilik hakları ihlal edilen ilgili kişilerin genel hükümlere göre tazminat hakları saklı tutulmuştur. Başvuru yoluna gitmenin zorunlu, şikâyet yoluna gitmenin ise ihtiyari olması sebebiyle, başvurusu dolaylı olarak veya açıkça reddedilen ilgili kişinin bir yandan Kurul'a şikâyette bulunabilmesi, diğer yandan doğrudan yargı yoluna gidebilmesi mümkün olacaktır. Ancak bu noktada belirtmek gerekir ki; ilgili kişilerin hak ihlallerine yönelik olarak doğrudan yargı organlarına başvurmalarının önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Başka bir ifadeyle; konunun yargıya intikal ettirilmesinden önce, veri sorum-

lusuna başvuru zorunluluğu bulunmamaktadır. Veri sorumlusuna doğrudan başvurulması sadece konunun Kurul'a iletilmesinden önce uyulması gereken bir zorunluluktur.

Not: 6698 sayılı Kanun'un 13. maddesine istinaden Kurul tarafından hazırlanan ve 10.03.2018 tarihli ve 30356 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ" ve Kurumumuz resmi internet sitesinde yayımlanan "Kurula İletilen Şikâyet ve İhbarlarda Sık Yapılan Hatalar" kitapçığı incelenerek konu hakkında detaylı bilgi edinilebilir.

i. Başvuru ve Cevap Yöntemine İlişkin Kurallar

Veri sorumlusuna yapılacak başvuruların şekli konusunda 6698 sayılı Kanun'da iki temel hüküm bulunmaktadır ve bunlardan ilki yazılı başvurudur. Yazılı başvuru, genel hükümler gereğince ıslak imza içeren belge ile yapılan başvuru anlamına gelmektedir. Buna ek olarak güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler de yazılı şekil şartını sağlayacaktır.

Yazılı başvuru haricindeki diğer başvuru yöntemlerinin belirlenmesi konusunda 6698 sayılı Kanun, Kurul'u yetkilendirmektedir ve buna istinaden Kurul tarafından 10.03.2018 tarihli ve 30356 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ ile veri sorumlusuna yapılacak başvuruların yöntemleri belirlenmiştir. Buna göre veri sorumluları, ilgili kişiler tarafından yazılı olarak veya bahse konu Tebliğ'de yer verilen kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla yapılan başvuruları, niteliklerine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırmalıdır.

Veri sorumlusu, kural olarak kendisine yöneltilen talepleri en kısa sürede cevaplandırmak zorundadır ancak bu süre en fazla 30 gün ile sınırlandırılmıştır.

Veri sorumlusu, kendisine yöneltilen talepleri kabul edebileceği gibi gerekçesini açıklayarak reddedebilir. Ret kararının gerekçeli olmasının mecburi tutulması suretiyle ilgili kişilerin haklarının daha etkili korunması hedeflenmektedir. Zira ret kararının gerekçeli olması zorunluluğu, veri sorumlularının ret kararlarına ilişkin mutlaka bir hukuki gerekçe göstermeleri gerekliliğini beraberinde getirmektedir.

Veri sorumlusu kendisine yöneltilen talebi kabul etmesi halinde, talebin gereklerini derhal yerine getirmek zorundadır. Talebin kabul edilmesine rağmen gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, veri sorumlusunun talebi reddettiğini varsaymak gerekir. Zira 6698 sayılı Kanun, sadece veri sorumlusunun ilgili kişinin başvurusunu reddetmesi, verdiği cevabın yetersiz bulunması ya da süresinde cevap vermemesi hallerinde ilgili kişiye Kurul'a şikâyette bulunma hakkı vermektedir. Bu durum, ilgili kişinin Kurul'a şikâyette bulunmasına imkân vermek açısından önemli bir konudur.

6698 sayılı Kanun, veri sorumlusunun kendisine yapılan başvurulara dair kararını bildirmesine iliş-

kin izlenebilecek yöntem konusunda yazılı bildirim ya da elektronik ortamda bildirim hükümlerine yer vermiştir. Dolayısıyla ilgili kişi tarafından, veri sorumlusuna gerek yazılı olarak gerek Kurul'un belirleyeceği diğer yöntemlerle başvurulduğunda, veri sorumlusunun cevabı mutlaka ya yazılı olarak ya da elektronik ortamda gönderilmelidir.

Kendisine başvuru yapılan veri sorumlusunun, kamu kurum ya da kuruluşu olması hali üzerinde özellikle durulması gerekmektedir. Zira kamu kurum ve kuruluşlarının yapacağı bildirimler 7201 sayılı Tebligat Kanunu ile düzenlenmektedir. Tebligat Kanunu'nun da elektronik tebligata imkân verdiği göz önüne alındığında, kamu kurum ve kuruluşu olan veri sorumlularının da ilgili mevzuata uyarak hem yazılı hem elektronik ortamda bildirimde bulunabilmeleri mümkün olacaktır.

ii. Veri Sorumlusuna Başvurunun Maliyetine İlişkin Kurallar

6698 sayılı Kanun'un 13. maddesi gereğince; veri sorumluları tarafından ilgili kişilerin taleplerinin ücretsiz olarak karşılanması gerekmektedir ancak

yapılacak işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi halinde veri sorumlularınca bir ücret alınabilecektir. Bu ücretin belirlenmesi konusunda ise; Kurul yetkilendirilmiştir. Buna istinaden Kurulca, Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ ile; ilgili kişinin başvurusuna yazılı olarak cevap verilecekse 10 sayfaya kadar ücret alınmayacağı, 10 sayfanın üzerindeki her sayfa için 1 Türk Lirası işlem ücreti alınabileceği, başvuruya cevabın CD, flash bellek gibi bir kayıt ortamında verilmesi halinde veri sorumlusu tarafından talep edilebilecek ücretin söz konusu kayıt ortamının maliyetini geçemeyeceği belirlenmiştir.

Bununla birlikte, ilgili kişinin 6698 sayılı Kanun'un uygulanmasıyla ilgili talebine konu olan hususta veri sorumlusu hatalıysa, alınan ücretin ilgili kişiye iade edilmesi gerekmektedir.

b. Şikâyet

Veri sorumlusuna başvurusu reddedilen, verilen cevabı yetersiz bulan veya süresinde başvurusuna cevap verilmeyen ilgili kişiler Kurul'a şikâyet hakkını kullanabilecektir.

i. Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun İnceleme Yapması

6698 sayılı Kanun'un 15. maddesi gereğince ihlal halinde Kurul'un inceleme yapma yetkisi bulunmaktadır. Kurul bu yetkisini, şikâyet üzerine ya da resen kullanabilmektedir.

◊ **Resen İnceleme:** Kurul'un inceleme başlatma konusunda resen yetkili olması, Kurul'un haberdar olduğu bir ihlal durumunda kendiliğinden hareket geçerek inceleme başlatabileceği anlamına gelmektedir. Diğer bir ifadeyle; Kurul'un inceleme başlatabilmesi için kendisine şikâyette bulunulmasına ihtiyaç yoktur. Bu durum, ilgili kişilerin şikâyette bulunmamasına ve hatta ilgili kişilerin ihlalden haberlerinin dahi olmamasına rağmen Kurul'un hak ihlallerini engelleyebilmesini sağlamaktadır. Dolayısıyla ilgili kişilerin hakları daha etkin bir şekilde korunabilmektedir. Kurul'un inceleme başlatmaya resen yetkili oluşunun bir diğer sonucu da kendisine gelen ihbarları değerlendirme ve gerekiyorsa inceleme başlatma yetkisine sahip olmasıdır.

◊ **Şikâyet Üzerine İnceleme:** İlgili kişilerin haklarını kullanması için öncelikle veri sorumlularına başvurmaları zorunludur. Veri sorumlusunun bu başvuruyu reddetmesi, verdiği cevabın yetersiz olması veya süresinde cevap vermemesi halinde ilgili kişinin konu hakkında Kurul'a şikâyette bulunma hakkı doğmaktadır. Yapılacak şikâyet ile konu, Kurul'a taşınmakta ve Kurul'un incelemesi sonucunda karara bağlanmaktadır.

ii. Kurul'a Yapılacak İhbar ve Şikâyetlerin Taşıması Gereken Şartlar

Kurul'a yapılacak ihbar ve şikâyetlerin işleme konulabilmesi için, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 6. maddesinde belirtilen hükümlere uygun olmaları gerekmektedir. Anılan madde kapsamında belirtilen şartlardan ilki; verilecek dilekçenin belirli bir konuyu içermesidir.

İkinci şart ise dilekçenin yargı mercilerinin görevlerine giren konularla ilgili olmamasıdır. Örneğin; ilgili kişinin uğradığı zararın giderilmesini veri sorumlusundan talep etme hakkı, 6698 sayılı Ka-

nun'un 11. maddesinin 1. fıkrasının (ğ) bendi gereğince bulunmakta olup veri sorumlusunun bu talebi yerine getirmemesi halinde, ilgili kişinin Kurul'a şikâyette bulunması da söz konusu olabilecektir. Ayrıca ilgili kişinin zararlarının tazmini için, genel hükümler çerçevesinde yargı mercilerine başvurması da mümkündür. Buna göre, TCK'yı ilgilendiren talepleri içeren dilekçeler, yargı mercilerinin görev alanına girmesi nedeniyle bu madde kapsamında değerlendirmeye alınmayacaktır.

Şikâyet veya ihbar dilekçelerinde uyulması gereken son şart ise bu dilekçelerin, dilekçe sahibinin adını-soyadını, imzasını ve iş ya da ikametgâh adreslerini içermesidir. Dolayısıyla Kurul'a isimsiz olarak ihbar ya da şikâyette bulunmak söz konusu olmayacaktır.

İlgili kişilerin haklarını kullanma konusunda veri sorumlusuna başvuru yapmadan şikâyette bulunmaları mümkün değildir. Bu nedenle Kurul'a şikâyette bulunmanın ön şartlarından biri de veri sorumlusuna başvuru yapmak olarak kabul edilmektedir.

Veri sorumlusuna başvurduktan sonra şikâyette bulunabilmek için ilgili kişinin belirli süre sınırlamalarına uyması gerekmektedir. Buna göre ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde Kurul'a şikâyette bulunabilecektir. Her durumda veri sorumlusuna başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde ilgili kişinin Kurul'a şikâyette bulunabilmesi mümkündür.

iii. Kurul'un İnceleme Süreci Konusundaki Yetki ve Yükümlülükleri

Kurul, kendisine gelen talepleri incelerken veri sorumlularından gerekli tüm bilgi ve belgeleri talep edebilme yetkisine sahiptir. Kurul'un ayrıca yerinde inceleme yapma yetkisi de bulunmaktadır. Bu kapsamda veri sorumlularının, yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlama ve talep edilen bilgiler ile belgeleri on beş gün içerisinde Kurul'a gönderme yükümlülükleri bulunmaktadır.

6698 sayılı Kanun'da veri sorumlularının bilgi ve belge sunma yükümlülüklerine ilişkin bir istisna

getirilmiştir. Buna göre; devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgelerin veri sorumlusu tarafından Kurul'a sunulmasına izin verilmemektedir.

Kurul'a 6698 sayılı Kanun tarafından tanınan bir diğer yetki de inceleme süreci sonuçlandırılmadan önce telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması halinde, kişisel veri işlenmesinin veya kişisel verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verilmesidir. Yargı organlarındaki ihtiyati tedbir kurumuna benzeyen bu yetki sayesinde olası zarar ve hak ihlallerinin hızlı bir şekilde önüne geçilmesi mümkün olabilecektir.

Kurul'un altmış günlük süre içinde ilgili kişiye bir cevap vermesi öngörülmüştür. Eğer söz konusu süre boyunca Kurul, başvurana bir cevap vermezse, talep reddedilmiş sayılacaktır. Söz konusu altmış günlük süre sınırlaması, ilgili kişilerden Kurul'a gelen taleplere uygulanmaktadır. Kurul'un resen başlattığı incelemelerde herhangi bir süre sınırlaması öngörülmemiştir.

iv. Kurul'un Yapacağı İncelemenin Sonuçlandırılması

Kurul, şikâyet üzerine ya da resen başlattığı inceleme sonucunda bir karar verebilir. Ancak, şikâyet tarihinden itibaren altmış gün içinde bir cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Kurul, yaptığı inceleme neticesinde kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edildiği sonucuna varması halinde tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek bu kararı taraflara tebliğ edecektir. Böyle bir kararın gereklerinin de kararın tebliğ tarihinden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilmesi gerekmektedir.

Kurul'un yapacağı inceleme sonucunda ayrıca ilke kararı alabilme yetkisi de bulunmaktadır. İlke kararları, inceleme konusu ihlalin yaygın olduğunun tespiti halinde alınmakta ve yayımlanmaktadır. İlke kararları, Kurul'un karar konusu olaya yaklaşımını ve sonraki inceleme ve şikâyetlerdeki tutumunu göstereceği için tüm ilgililer açısından uyulma-

sı son derece önemli hukuki metinlerdir. Ayrıca, ilke kararları kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuatın uygulamasının yeknesaklaştırılması açısından da önem arz etmektedir. Zira ilke kararları sayesinde mevzuata ilişkin farklı yorumlar ve bunlardan doğacak farklı uygulamaların önüne geçilebilecektir.

4. Veri İşleyenin Yükümlülükleri

Veri işleyen; veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmektedir. Bu kişiler, veri sorumlusunun hizmet satın almak suretiyle belirlediği ayrı bir gerçek veya tüzel kişidir. Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi aynı zamanda hem veri sorumlusu hem de veri işleyen olabilir.

Kişisel verilerin veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak ve onun adına veri işleyen tarafından işlenmesi hâlinde, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verile-

rin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirlerin alınması hususunda veri işleyen, veri sorumlusu ile birlikte müştereken sorumludur.

Ayrıca, veri işleyenler öğrendikleri kişisel verileri 6698 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olarak başkasına açıklamama ve işleme amacı dışında kullanmama yükümlülüğü altındadır.

Bu yükümlülük, veri işleyenin görevinden ayrılmasından sonra da devam etmektedir.

KVKK
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

Adres: Nasuh Akar Mahallesi
1407. Sokak No: 4
Çankaya/ANKARA
Telefon: 0 312 216 50 00
Web: www.kvkk.gov.tr

kvkkurumu